

PM Rotel I (Dnr KS 2025/1480)

Konkurrensverkets rapport Hantering av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade

Remiss från Finansdepartementet
Remisstid den 27 februari 2026

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Finansdepartementet har remitterat Konkurrensverkets rapport Hantering av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Konkurrensverket föreslår i rapporten förändringar i reglerna för offentlig upphandling, ändringar i LUF (Lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna) och LUFS (Lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet). Förslagen rör reglerna om att upphandlande myndigheter ska kunna förkasta leverantörers anbud som är onormalt låga och inte seriöst menade. Syftet med de föreslagna ändringarna är att göra det lättare för upphandlande organisationer att förkasta onormalt låga anbud.

Konkurrensverket anser att de i rapporten föreslagna ändringarna bör få verkan så fort som möjligt och därför bör träda i kraft den 1 juli 2026.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret avstyrker förslaget om att det ska införas en hjälpregel och förslaget om att införa en skyldighet att förkasta onormalt låga anbud i upphandlingar som genomförs enligt 19 kap LOU samt motsvarande ändringar i LUF och LUFS. Stadsledningskontoret tillstyrker övriga förslag i den remitterade rapporten, särskilt förslaget om att införa en begränsning för allmän förvaltningsdomstol att endast kunna beakta vad leverantören vid anbudsprövningen har framfört som förklaring till det låga anbudet.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag instämmer i stadsledningskontorets synpunkter som framgår av tjänsteutlåtandet.

Stockholm den 4 februari 2026

Karin Wanngård

Bilaga

Remiss - Konkurrensverkets rapport Hantering av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade, dnr KS 2025/1480-1.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Finansdepartementet har remitterat rapporten Hantering av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade (Konkurrensverkets rapport 2025:4) till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Konkurrensverket föreslår i rapporten förändringar i reglerna för offentlig upphandling. Förslagen rör reglerna om att upphandlande myndigheter ska kunna förkasta leverantörers anbud som är onormalt låga och inte seriöst menade. Syftet med de föreslagna ändringarna är att göra det lättare för upphandlande organisationer att förkasta onormalt låga anbud.

Följande förslag lämnas i rapporten:

- Det ska införas en hjälpregel som anger en gräns för när den upphandlande organisationen alltid ska begära en förklaring från leverantören avseende priset eller kostnaden för ett anbud.
- Tillvägagångssättet och ansvarsfördelningen när den upphandlande organisationen undersöker ett misstänkt onormalt lågt anbud (det s.k. kontradiktoriska förfarandet) ska förtydligas.
- Det ska förtydligas att upphandlande organisationer ska förkasta ett anbud om leverantören inte lämnat en tillfredsställande förklaring. Vid bedömningen av om förklaringen är tillfredsställande ska särskild hänsyn tas till om leverantören har visat att anbudet är trovärdigt och seriöst menat.
- Det ska införas en skyldighet att förkasta onormalt låga anbud vid upphandlingar enligt det icke-direktivstyrda delarna av lagen om offentlig upphandling (LOU) och lagen om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF), samt för samtliga upphandlingar enligt lagen om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFS).
- Det ska införas en reglering att endast den förklaring av ett onormalt lågt anbud som leverantören har lämnat inom det kontradiktoriska förfarandet beaktas vid en överprövning.
- Upphandlingsmyndigheten ska ges ett särskilt uppdrag att ta fram ett ändamålsenligt stöd till upphandlande organisationer kring den praktiska tillämpningen av bestämmelserna om onormalt låga anbud.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 januari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Konkurrensverkets rapport ger en bra beskrivning av problemen med dagens hantering av onormalt låga anbud i offentliga upphandlingar. Stadsledningskontoret bekräftar den problembeskrivning som ges. Rapporten innehåller enligt stadsledningskontoret mening också flera bra förslag på hur regelverket kan förbättras.

Stadsledningskontoret avstyrker dock två av Konkurrensverkets förslag.

För det första föreslår Konkurrensverket att det i lag ska anges under vilka förutsättningar den upphandlade myndigheten alltid ska vara skyldig att utreda ett anbud för att bedöma om det är onormalt lågt. Enligt förslaget ska en hjälpregel införas som innebär att ett anbud alltid ska utredas om priset eller kostnaden för anbudet är mer än 30 procent lägre än det genomsnittliga priset eller kostnaderna för samtliga anbud i upphandlingen.

Konkurrensverket anger samtidigt i rapporten att många upphandlande organisationer under utredningen har framfört att identifieringen av misstänkt onormalt låga anbud generellt inte utgör ett problem. Det anges även att Upphandlingsmyndigheten har framfört att avsaknaden av en hjälpregel inte är det huvudsakliga problemet med bestämmelserna om onormalt låga anbud och att en hjälpregel ger tveksamt stöd till upphandlande organisationer.

Stadsledningskontoret instämmer i dessa invändningar. Upphandlande myndigheter kan i normalfallet redan enligt dagens regelverk avgöra om ett anbud förefaller onormalt lågt. Det huvudsakliga problemet är enligt stadsledningskontoret mening i stället att det är för svårt för upphandlande myndigheter att förkasta onormalt låga anbud.

Stadsledningskontoret ser även en risk att den föreslagna hjälpregeln i vissa fall snarare kan orsaka en osäkerhet kring förutsättningarna att utreda ett anbud. Det förekommer bland annat att flera anbud i en upphandling är onormalt låga. Det innebär att även det genomsnittliga priset för samtliga anbud är onormalt lågt, vilket då skulle utgöra ett missvisande jämförelsetal vid bedömningen av om ett anbud kräver utredning.

Det är även en brist att den föreslagna hjälpregeln inte hanterar de anbud som innehåller onormalt låga priser på enskilda prisposter.

Stadsledningskontoret ser även en risk att upphandlande myndigheter och leverantörer i enskilda fall kommer vara oense om huruvida det har förelegat en skyldighet för myndigheten att utreda ett visst anbud, vilket i sin tur kan leda till fler överprövningar av offentliga upphandlingar.

Sammanfattningsvis menar stadsledningskontoret att nyttan med den föreslagna hjälpregeln är marginell, och att den under vissa omständigheter snarare skulle riskera skapa osäkerhet kring förutsättningar att undersöka ett anbud.

Stadsledningskontoret avstyrker därför förslaget om en sådan hjälpregel.

Stadsledningskontoret *avstyrker* även förslaget om att införa en skyldighet att förkasta onormalt låga anbud i upphandlingar som genomförs enligt de icke-direktivstyrda delarna i LOU och LUF (19 kap LOU och 19 kap LUF).

År 2022 genomfördes en genomgripande förenkling av regelverket för icke-direktivstyrda upphandlingar i Sverige. Förenklingen avsåg både utformningen och innehållet. Det nya regelverket skulle innehålla de regler som ansågs nödvändiga för att ange ramarna för upphandlande myndigheter och för att ge skydd åt leverantörerna. I övrigt skulle regelverket lämna ett stort utrymme för upphandlade myndigheter att utforma upphandlingar på det sätt som anses lämpligt i det enskilda fallet.

Stadsledningskontoret välkomnade denna förenkling av regelverket för icke-direktivstyrda upphandlingar. Det förslag som Konkurrensverket nu lämnar i den här delen skulle utgöra ett onödigt avsteg från den nya lagstiftningens principer. Stadsledningskontoret anser att den aktuella regeln i 19 kap LOU och 19 kap LUF även fortsättningsvis bör vara fakultativ, det vill säga möjlig att anpassa.

Stadsledningskontoret *tillstyrker* övriga förslag i rapporten. Särskilt det om att införa en begränsning för allmän förvaltningsdomstol att endast kunna beakta vad leverantören vid anbudsprövningen har framfört som förklaring till det låga anbudet. Förfarandereglerna kring hur en leverantör ska ges möjlighet att förklara sitt låga anbud under upphandlingsprocessen har i dagsläget förlorat sin självständiga funktion eftersom leverantören i en efterföljande överprövning tillåts åberopa helt nya förklaringar. Det förslag som nu lämnas skulle åtgärda den bristen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad i enlighet med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.